

Түгелі

3 6961

10-нчы сәһә дуамы

Дин һәм җәмәәт

Оренбургдә һәфтәдә бер җаһә аилә нсхә ншр аوانор дини әләми адби һәм сийәси ژурналди
عدد ۲۶ ۱۹۱۶ سنه ميلاديه ايول ۸ جمعه ۱۳۳۵ سنه هجرية رمضان ۲۰

№ 26. — Религиозн. литературн. политич. еженед. журналъ — № 26

«Динъ ва Мағишәт» Оренбургъ.

اَعْلَانُ لَر

طارغوۋى دوم

ظریف حبیب اللین اوغللىرى ايله وشرکاسى

اورنبورغده، قزانده هم پيتر اپاوانده
اوپتاۋى روزنيچنى سودامز چېتک، کاوش هم کل پوش ايله، تورلى فابريکىڭ ريزينوۋى کاوشلىرى
پيتروغراد هم مسکونىڭ برونچى فابريکارىڭ اشى اينىک، شيبانيت، باتينىکه هم توفلىلارى
وهر تورلى يولغە مخصوص توسهلىر ايله.

اشلىگان اشارىڭ نىفس لىگىنە هم ناز العينە پارىز و بىسەفکە سىنە بىر لگان على تىشان هم آتون ميدالار ماز بار.
Торгового Дома Зарифъ Хабибуллинъ съ С-ми и к-о Оренбургъ.

اورنبورغده اشاق بازارىدە بەھ الدىن على اكبر اوغلى بايزيدىڭ

چايخانە هم نوميرا

كياوچى مسافر افنديار اوچون نوميرلر بىز شەرىك اورتا يورىد بولغاندىن هر بازارغە يورورغە
اوڭغايلى هم ياقن، هالرىدە قىمت توغل چاي زاللىرىڭ هم بارلىق نومورلر بىز مايلى بويابولە بويالغان،
الكترىق بلە ياقترتلار. ياقتى هم قورى بولوب ياخشى تريبىلى بولورينە برونچى درجە دە اهمىيت
بيولە. اشخانە بۇدە هر تورلى اشار حاضرلەنە. كياوچى عزتو مسافرلر مازڭ هر جەھتدىن مەنون قالورينە
اوشانوب:
كامل احترام ايله: بەھ الدىن بايزيدىڭ.

اورنبورغъ, Хлебная площадь, Номера Баязитова. ادریس:

عبدالقيوم سید اشق

سودامز غاستىنىنى دوورده ۶۳ نچى نومورده اسكلادلر ماز ۵۰ - ۵۱ نچى نومورلر دە
دەستە بۇدە هر وقت تورلى يىش ار كىپىكان اورىك وچىكلوك لىر بولوب توره در. منبەدىن كىولاب آلوب
زاپاس ايلان ساتامز وقتدە جون جىباغە ايلان دە سودامز بولا.
هرمقارەشتىر ار مازڭ اشق افان اشق تشرىف بەھ الدىن بايزيدىڭ

اعلان

« تنبيه الغيبي وتدمير الدين »

في ابطال التدبير الديني «

مؤلفي طومسكى نك امام ومدرسى حمزه حضرت حميدف جنابليدري. ۲۱۰ صحيفه ۵۵۵ دن
عبارت اهل ديانتگه لازم بر كتابدر.

تورلى فلسفه لر صابوب خلقمىزنى اغفال ايدەرگه چالشوچى ضياء الكمالى نك «تدبير الدينى»
اسهلى، اهل السنه والجماعت اعتقادى خلافيته ترتيب ايدلگان كتابينه رديه اولارق اهل علم كلا
ادله سينه قذاعت ايدرك كتابدر. دين محبارى بنماس بورون الدررغه تبوش
بهاسى ۱ صوم ۲۰ تين پوچته مصارفى آلوچيدن. په اصطويغه ۸، زاقازنويغه ۱۵ ۰.

تنظيف

اولده كانفيسكاوايت ايتلگان «تطهير» نام رساله اورنينه تحرير ايدلگان صادق
حضرت عثمانف اثريدر. زور رلق شه كردلرگه درس ايتلوب اوقتولور اوچون يكرمى
طوقز درسكه بولنب يازلغان تركى طانيغان همه كشيگه آلوب مطالعه ايدرك كتابدر
بهاسى پوچته مصارفيله ۲۰ تين.

اوشبو كتابلرنى آلدرو اوچون آدريس: «Дниъ ва Магншетъ». Оренбургъ, Контора журн.

17824

اورنبورغ
وباشقه شهرارگه
بلا تفریق

سنه لك بهاسی ۵ صوم ۵۰ تین
یارم سنه لگی ۳
اوچ آیلغی ۱ ۵۰

اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نومر ۲۸۶

A. T. S. ...
PUBLISHED BY ...
ЦЕНТРАЛЬНАЯ
Научная ...
БИБЛИОТЕКА
Иль. № 52
г. Казань

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصلاوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا واينصرون الله من ينصروه ان الله لقوى عزيز
زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

دین و معیشت

۱۰ نچی سنه دوامی

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

اورنبورغ وباشقه یرده اولان شاگردلرگه بلا تفریق یلغه ۵ صوم

یبارلگان یازولاری
اوزگار تورگه اداره
اختیارلیدر. باصلغان
یازولر کیرو فایتارامان.
مارقه سز خطلر قبول
ایدلمی آدرس آماشتروغه
۳۰ تین آنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتنله.
آدریس سز مقاله لر
درج ایدلماز.

بره ملام ۱۵ تین

مشایعه

الشیخ محمد رادالمکی جناب لرینک «مشایعه حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی ننگ
۱، ۲، ۳، نچی جزئاری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میداننه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومی نظریه
لرینه ردیه اولو املیه تالیف ایدلوب هرکم آنگلارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله لر برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آنگلاوده
کو کلی ترددده اولان تورکی طانیغان کشیلره بورساله فی
برنسخه اویلرنده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شیره، پوچته ایله ۱۷ شیره.

آراقی حقیقه

هلاکت که قارشی. (برنجی آدم)
خمر حرام بولماس بورون عربلرننگ عالی وصحابه لر پیغمبر-
مزننگ ایسرکلره قیلورغه قوشقان معامله سی، خمر اچوچی ننگ عبادت
وتوبه سی، حلال دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی
مسامانلر آراسنده خمر ساتو، آراق ایلان فایدالنو، آراق ساتوچی غه
حضرت عمرننگ ایتکان سوزی، اچکوچیننگ قیامتده غی حالی، حضرت
عثماننگ آراقی حقیقه سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لر ننگ عالی
عابله و خاتونلری، ایسرک ننگ طلاق تعقرووی و آنگا تکلیف ایدلگان
شرعی حکمار، خمر اچوچی گه صحابه لر ننگ قز بیرم اولری ایسرک ننگ
کفر سوز لرینه شریعت نظری، اچوچیلرننگ ۱۰ تورلی بلا بلن مبتلا بولولری
مدنی تلی خلق آراسنده اچوچی لر، ایمانن معامله لر و آنلرننگ شاهدلق
قیله آلماولری بوغیرر ... بهاسی ۷۷ پوچته آیلن ۵۹

صحیفه
t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

اینجی مرتبه ا کمال ایتلوب باصلدی

فورست

مسئله

دار حقیقه

فروق شتی

جیواش مسئله سیننه دائر

تورلی خبرلر.

صوفش خبرلری

اورنبورغ خبرلری

بولغان دين سماويغە اعتقاد ايتتار. هم آلا الله تعالى طرفندن ايندرلگان توراتقە ايمان ايتتار بنا عليه آلا اهل كتابدن بولار هم مسلمانلرغە آلازنىك ذبيحه لريده درست بولادر.

۲نچى سؤالنىڭ جوابى: احتياط الظهرنى (نويت ان- اصلى اخر ظهر ادر كت وقتە ولم اصله بعد) ديب نيت قىلورغە تيوشلى در. اگرده بو كشيكنك جمعە نمازى جمعەدن كيتسە هم آنىك قضاغە قالغان اويله نمازى بولماسە، بو احتياط ظهر ديب اوقغان نمازى نافله بولوب كيتە. اگرده جمعە نمازى جمعەدن كيتكان بولماسە ياكە جمعەدن كيتسەدە قضاغە قالغان اويله نمازى بولسە بو احتياط ظهر ديب اوقغان نماز فرض نماز بولغان بولەدر. يعنى جمعە نمازى جمعەدن كيتكان صورتنە بو نماز شول جمعە كونىك ظهري بولە. اگر جمعە نمازى جمعەدن كيتكان بولسە بو نماز قضاغە قالغان اويله نماز ارينىك ايكن آخرغىنىك قضاسى بولوب فرضدن كيتكان بولەدر.

(بقى الكلام فى تحقيق انه واجب او مندوب قال المقدسى ذكر ابن الشعنه عن جده التصريح بالندب وبحث فيه بانه ينبغى ان يكون عند مجرد التوهم اما عند قيام الشك والاشتباه فى صحة الجمعة فالظاهر الوجوب ونقل عن شيخه ابن الهمام ما يفيد) ردالمحتار ج ۱ ص ۵۹۰- يعنى بو احتياط ظهر نمازىنىك واجب مى يابيسە مندوبى ايكانچىلكن تحقيقى باينده سوز قالىدى.

I
بىام الدين عبد الغنى اوغلى بشرف طرفندن
سؤاللىر:

۱نچى سؤال: يهودى لر اهل كتابدن سانالوب (وطعام- الدين اوتوالكتاب حل لكم) آية جليلهسى وفقنچه آلازنىك ذبيحه لرى مسلمانلرغە درست بولورمى؟

۲نچى سؤال: احتياط الظهر نمازنى فرض ديب نيت ايدەزمى؟ ياكە سنت يانفل ديب نيت ايتەزمى؟ فرض ديب نيت ايتىك، بروفتنە ايكنى فرضغە (جمعە ايله اويله گە) نيت ايتو بولە. اگر نفل ديسك نفل نيتى ايله اويله فرضى ساقط بولماسە كيرك.

اداره

۱نچى سؤالنىڭ جوابى: يهودىلارنى الله تعالى اهل كتابدن سانى، بنا عليه يهودىلارنىك ذبيحه لرى مسلمانلرغە درست بولەدر. (واعلم ان من اعتقد ديننا سماويا وله كتاب منزل كصحف ابراهيم وشيث وزبور داود فهو من اهل الكتاب فتجوز مناكتهم واكل ذبايحهم) ردالمحتار ج ۲ صحيفه ۳۱۳ يعنى براو سماوى بولغان دينگە اعتقاد قىلسە هم اول صحف ابراهيم، صحف شيث، هم زبور داود شيكلى الله تعالى طرفندن ايندرلگان كىابلرغە ايمان ايتسە اول كشى اهل كتابدن بولە بنا عليه آلازنىك قز آلو و آلازنىك ذبيحه لرىن آشور درست بولا ديمكدر. يهودىلار موسى عليه السلام دينى

مقدسى ديگان عالم ايته ابن الشحنة اسملى عالم اوزينك باباسينك، اول نمازنى مندوبليكنى تصريح ايتكاننى ذكر ايتكان. هم ابن الشحنة بعث ايتوب بو نمازنى مندوبليكى جهمه نك جهمه دن كيتماوينى مجرد تو هم وقتنك- در، اما جهمه نك جهمه دن كيتوى شكلى ياكه شبيهلى بولغانده اول نمازنى واجب بولوى متبادردر. هم شيعى ابن همامدن ده شوشى سوزنى كوچره ديمكدر.

II

عين الاسلام كريهف طرفندن سؤال:

قران كريمده هم دينى كتابلارمزدده كتابلارنى ذبى حلال ديلمش. وطندشارمزل اولان پراؤاسلاو- فيلر شول ذبى حلال بولغان كتابلاردن سانالارمى؟

اداره:

الله تعالى قران كريمده پيغمبرمزل عليه السلامك كتابلارنى ايمانغه هم شركون صافلانوغه دعوت قيلورغه قوشوب (قل يا اهل الكتاب تعالوا الى كلمة سواء بيننا وبينكم ان لانعبد الا الله ولانشرك به شيئاً ولايتخذ بعضنا بعضاً ارباباً من دون الله) آية جليله سنى ايندر مشدر. بو آية جايله گه قاراغانده اول زماندوق اهل كتابنى مشركارى بولغان بوله در. چونكه مشرك بولغان كىشنى اللهغه شريك قاتماسقه اونده ونك معناسى يوقدر، هم شول زماندوق آلاز برى ديگر- ينى ار باب اتخاذا قيلغان بولورغه تيوشايلر. شولاي بولغاچ كتابى بولوغه حقيقى موحد بولو لازم بولغان بولادر. هم الله تعالى قران كريمده اهل كتابنى (وقالت اليهود عزير ابن الله وقالت النصارى المسيح ابن الله) ديب حكاية قيله در. بناء عليه اهل كتاب بولوغه (عزير ابن الله) ديب ايتوده (مسيح ابن الله) ديب ايتوده ضرر بيرمگان بوله. آلاز شولاي ديب ايتمه توروبك اهم كتابدن سانالغان بولار.

ايندى اهل كتاب بولغاندنصه ك آلازنى ذبىلار- ينك حلال بولونك اهل كتاب برلن اهل كتاب آلازنى فرق يوقدر. بارسينكده ذبىلارنى حلالدر. (وطعام الدين اوتوا الكتاب حل لكم) آية جليله سنى ك عومى هيچ فرقسز، هر بر اهل كتابنى ذبىلارنى حلال بولوينى ناطقدر. شولاي بولغاچ پراؤاصلونى لارنى اهل كتابدن چغاررغه وياخود آلاز ذبىلارنى درست وحلال بولغان اهل كتابار ديب ايتورگه اصلا يول يوقدر.

بو خصوصده كتب فقهيده اخلافلر بيان اينسه لارده كوهره كلرى جواز طرفن ترجيح ايتمشلر. (وفى المبسوط ويجب ان لا ياء كلوا ذبايح اهل الكتاب ان اعتقدوا ان المسيح ال وان عزيرا ال ولايتزوجوا بنسائهم لكن فى مبسوط شمس الائمة وتحل ذبيحة اهل الكتاب مطلقاً سواء قال ثالث ثلثة اولا ومقتضى الدلائل الجواز كما ذكره التمرتاشى فى فتاواه. والاولى ان لا ياء كل ذبيحتهم ولا يتزوج منهم الا للضرورة كما حقه ابن الهمام اه وفى المعراج ان اشترط ما ذكر فى النصارى مخالف لعامة الروايات) ردالمختار ج ۵ ص ۱۹۵ يعنى مبسوط اسملى كتابده: اگرده اهل كتاب (مسيح ابن الله) ياكه (عزير ابن الله) ديسه لار آلازنى ذبىلارنى آشاماو، خاتون وقرلرن مسلمانلرغه نكاحلا- نماو واجبدردى.

لكن مبسوط شمس الائمة ده: اهل كتاب، ثالث ثلثة ديب قائل اولسونلر، تيلاسه اولماسونلر آلازنى ذبىلارنى مطلق حلالدر. دليل لارنى مقتضالربه آلاز- نك ذبىلارنى درستلكى دردى تيمرتاشى هم فتاوا- سنده شول سوزنى ذكر قيلدى. اما كمال ابن همامنى تحقيقنه بناء ضرورتسز آلازنى ذبىلارنى آشاماو خاتون لارن نكاحلا نماو تيوشايلر. معراج اسملى كتابده نصارى حقنده آلاز (عيسى ابن الله) ديسه لارگه آلاز

نڭ ذبيحه لاري حلالدر ديگان عامه روايتكه خلافدر ديگان سوز بار ديمكدر.

بو حقه بئون اختلاف شوشي سوزلر گه يعنى مسبوط شمس الاثمه هم معراج سوزلرينه قايتوب قاللا. بزنگ قار امانده ميسوط شمس الاثمه سوزلري ايله معراج سوزلري اساسلى نيگزلى سوزلر بو- لوب كورينه لر. چونكه (وطعام الدين اوتوا الكتاب حل لكم) آية جليله سينڭ عومنى تخصيص قه بزنگ فكر قاصر مزجه ده وجه كورنمى. ياخود بز اول تخصيص نڭ وجهسن آكلى آلميمز. بو سوزار پراؤ- صلاونيلر نڭ ذبيحه لاري حقه ندر نظرى جهندن سويله - نگان سوزلردر. اما آلا نڭ ذبيحه لارينڭ عملى جهيته كيلگانده مسلمانلر غه آلا نڭ ذبيحه لارنى آشاوا صلادرست توگل ديب آرقه تيراب ايتنه آلامز. چونكه آلا نڭ ذبيحه لاري فى الحقيقة ذبيحه توگل بلكه موقوده (صو- غوب اوترلگان حيوان) در- آلا ذبيحن اول باشينه اوترلك درجه ده قاطى صوغالرده شوندىنصرك ذبح ايتنلر. موقوده ايسه نص قران ايله حرامدر.

دار حقه نده

نيجه سنه لردنبرلى محترم «دين و معيشت» مجل سنىك دار حقه نده اختلافلر كورينه. حالبوكه هيچ بر جزمى قرار كورلمى. شولايدنه «دين و معيشت» نڭ اشبوسنه ۱۸ نچى نومبرنده محترم عبدالله المعاذى نڭ الشيوخ زين الله ايشان حضرتلري موندن مقدم بلادمز دار حرب ديب فتوا بپردكى هر كهنڭ خاطر نك بولسه

كرك ديگان مقاله سنى كوردك. بو كيفيتچا فتوا ده مصلحت كوريلوب بتمى. بولاي فتوا دن بيك الوغ يول آچلوب تاتار و مسلمانلر نڭ آزولارينه سبب بولوب شرعى بيع و شرألر من بتوب (احل الله البيع) آيت جليله سينڭ مكسى شايع بولوب (انما البيع مثل الربا) مچوسلبيكى قايتوونك شبه ايتار گه اورن قالمى.

بزنگ فكر مز گه كوره شهر و قريه ارده بولغان مسلمان محله لري دار الاسلام بولوب كافر شهر و قريه لري دار حرب بولوى مناسب، كورينه. زيرا فقها كتابلر نده شول جمله دن نقيه شرعى قهستانى ده (ولا خلاف فى ان دار الحرب تصير دار الاسلام باجراً بعض احكام الاسلام فيها) دى. حالبوكم بو عباره گه قارا- غانده بزم شهر و قريه لرمزده مسلمان محله لار نده اوج تورلى احكام اسلام (نكاح، طلاق، قسمة تركات) بتمامه جارى اولدغندن آلا دار اسلام بولور غه تيوشلى هم شولوق قهستانى ده (وقال شيخ الاسلام الاسبيجاني ان الدار محكومة بدار الاسلام ببقاء حكم واحدتها) دى بو عباره گه قارا غانده ده بزنگ شهر و قريه لار ده گى مسلمان محله لري دار اسلام بولور غه تيوشلى بولدر. هم (واما صيرورتها دار الحرب نعوذ بالله منه فعنده بشروط احدها اجرا احكام الكفر جهارا بان يحكم بكمهم ولا يرجعون الى قضاة المسلمين) عباره سيده دارمزنڭ دار اسلام بولوين قونليدر.

چونكه شرعى امرلر نڭ بار چه سنده قاضى و اماملر غه مراجعت فيلونه. حاصل كلام مسلمان قريه لري و شهر ده گى مسلمان محله لري دار اسلام بولوب، كفار قريه لري شهر نڭ كفار محله لري دار حرب بولور غه تيوشلى ايدى. بو حقه اداره و باشقه علماء كرام نه دبرلر؟ هر انچك حقيقه ميدانغه چقسه ايدى.

قارمانده عاليجان مصطفىين

اداره

پوتوغرى يده اداره اون يلدن بېرلى، هر يلاوز فكري
اوز ينىڭ كىتاب فقهه دن آڭلادىغىن يازوب اوقرىچى لارن
خبردار ايتوب كېلهدر. اداره نىڭ كىتاب فقهه دن آڭلا-
دىغىنه كوره روسيه ده مـ لمان توطن ايتكان بىر لارنىڭ
بار سېده دار اسلامدر.

دار سلام بىر ان دار حربنى قريه وشهر محله لار-
ندن عبارة ايتو موافق بولوب يتداسه كرك. هم آلاى
ايتودن فائده ده كورنمى. چونكه بىر شهر نىڭ مسلمان
مخلمسى دار اسلام، كفار مخلمسى دار حرب بولسه
مسلمان مخلمسى نىڭ بىر مسلمانى كفار مخلمسى نىڭ
سودا ايتسه وهر تورلى معامله قىلسه درست بولهدر.
شولاي بولغاچ قزان كىبى اون يدى محله لى شهر لارنى
اون يدى دار اسلام بىر دار حرب دن عبارة ايتو
تيوشلى و فائده لى بىر اش بولوب كورنمى.

هم قهستانى دن كوچر لىگان اولگى عبارة يعنى (ولا
خلاف الخ) عبارة سى بىز نىڭ ديار نىڭ دار اسلام بولويته
داىل بولورغه يارى تورغان عبارة توگلدن. چونكه بىز نىڭ
دار نىڭ اولك دار اسلام بولوى شېبه سىز در بىنا عليه بىز نىڭ
دار نىڭ اولك گېچە دار اسلام بولوب قالورغه تيوشلى
اولكى عبارة نىڭ اقتضاسى بىز نىڭ دار نىڭ اولك دار
حرب بولوبده سوگندىن دار اسلام بولوب ئهور يلىگان
بولماسقه تيوشلى. اما صوغى ايكى عبارة لار ايله يعنى
(وقال شيخ الاسلام) الخ عبارة سى هم (واما صبر و رتها
دار الحرب الخ) عبارة سى ايكسى دار نىڭ دار
اسلام بولويته استشهاد قىلورغه يارى تورغان عبارة
لردر. قسقه سى: بىز نىڭ دار نىڭ دار اسلام بولويته
عبارة فقهه لار شاهد بولوب تورالار لىكن بىر اوڭا-
يسىز بىر يىز شولغىنه: دار اسلام بىر ان دار حرب كه
مناط ياصا و مسئله سى قالادر.

فروق نشتى

معلومات نىڭ آلتىنچى دفتر نده ۱۷ صحيفه ده عبدالله
افندى، دىنى نرسه ارده جديده و قديم ديگان ايكى تورلى
نرسه يوق عقیده اعمال ده هر قايسېده بىر اول ايكى
آرا ه فرق بولسه دنياوى علمارده گنه هم اصول تعليمده
بولور دىب يازغان ايكان. معلوم اولاكه دنيا علم لار نده
قديم لار نىڭ جديده لار گه بحث لارى يوق نزاع و بحث لار مز
شونده شريعت نىڭ بقاسينه اساس بولغان دروس قديمه نى
قديم ايام دن بېرلى توارثى بولب كىلگان اصول
تعليم لار نىڭ هجر و ترك و قدح قىلولارى جمیع انبيالارنى
و شريعتنى قدح گەر جو عسینه وجه لارى ايله كتاب لار مزده
مبين و مفصل ايدى. آيات قرآنيه احاديث شريفه فحواسى
بوينچه، خالق اشپاده و تنزىل عاومده مراد ائى بنده-
لارنى كندى طرفنه ارشاد و بو ارشاد ايسه و فى ارسال
الرسول حكمة نصيه سى بوينچه انسان نىڭ صلاحى و سعادتى
من عند الله على طريق الاحسان اولان علوم و شرايعنى
وضع و تعيين بىر امين معصوم عارف بالله واسطه سى
ايله گنه و صولى دخى ده (و ابغوا اليه الوسيله) آية نىڭ
فحواسى بوينچه اصول تعليم سلسله انبيادىن و سلسله
اساتزه كرام دن توارثى بولب كىلگان حرف لارنى
اسامى لارى ايله تعليمنى واجب قىلادور. ايندى كنه
الاحبار و محاضرة الاوائل و تفسير لارده بىكر مى طوفز
حروف هجاء عربيه حضرت آدم گه نازل اولان صحيفه
ايكانونى رسول خدا نىڭ حديثى ايله اثباتده متفق لار
هم شول صحيفه منزل اولان بىكر مى طوفز حرف گه
تعليم مقام لار نده پى چى كى باشقه حرف لارنى قوشو
عين كفر ايكانونى حديث ايله اثباتده متفق لار ايدى
وشول اصل قرآن اولان ۲۹ حروف كه اوچمك ايدى
يوز فرشته مؤكل ديگان روايت لارده مبین ايدى

وبو ۲۹ حرف لارنك معاني لارى جامع عقايد فرقه -
 ناجيه ايكانى هم ميبين ايكان

بس اول سلسله انبيادن وسلسله اساتذہ كراملردن
 توارثى ۲۹ حروف هجائى بالاسامى تعليم اذهان
 صيبانعه على طريق الاجمال تلقين عقايد فرقه ناجيه
 اولوب قلوب صيباننى ناجيه كه ربط بولادر. اصول
 تعليم شوشى توارثى بواغان طريق بولور بخلاف الا-
 صول الصوتية المارقية الجريدية التى قد اخترها
 بعض الشيعة الشنيعة فانها فتنة مضللة وطريقة شيطانية
 وقد جعلت قلوب الطلبة مشتاقة فلا يقندرون على مطالعة
 الكتب المدرسية القديمة ولا يقندرون للجلوس مع
 العلماء الا باجسامهم من غير روح فاشامع الشيخ
 الذى جهر وكتب بان اصول التعليم القديم بدعة
 ورجع الاصول الصوتية فكما ان قدح اصول التعليم
 القديم قدح على جميع الانبياء وانكار على اجماعهم بل
 هو قدح الفتح الرحمانى كذلك ترجيح الاصول الصو-
 نية ترجيح الطريقة الشيطانية وما شامع الشيوخ
 الذين نصبوا نفوسهم لدعوة الخلق الى ما هو الباطل
 فسئل الله تعالى ان يخلصنا من هذه الفتنة العظيمة التى
 سموا بالاصول الصوتية التى هى مقدمة الاعراض
 عن الشريعة ومقدمة التزام رسوم الطائفة الاجنبية
 ومقدمة التزام الاستحالة الثمانية التى فصلناها فى
 رسالتنا الموسومة بالاستحالة الثمانية .

ايندى ملا عبدالله اوندى نك قديم جديد عقيدته
 اعمالده بر نرسه ديگان سوزى اصول صوتيه لربنك
 استعالة ثمانيةنى اشتمالندن تجاهلده بولوب «آربانك
 آلى قايدن بارسه آرتيده شول ازدن بارر» ديگان
 مقرر دن بى خبر بولووينه مبنى در ياكه عقايد فرقه
 ناجيه دن بى خبر بولووينه مبنى در اينچنين اعمالده
 عملنك جه عسى در. وهواى العمل فعل صادر عن العبد
 المكلف بالقصد والاختيار بو تعريف جديد لارنك تبارر-

ده گى افعال لرينه وحر كات لرينه صادق لسن قديم ار
 بو كى اعمال قبيعه ده شريك تو گل. مرادم عام اعمال
 تو گل اعمال مشروعه ديسه آنده ده اتحاد يوق جديدار
 روزهنى قصه كرنك ادا ايله قائلار صفا برله مروه
 آراسنده غى سپرنى مجانبين افعالى ديبلر ديار مزدين
 بارغان حاجى لر وكيل عام مكه كه مشاوره كه بارالر ديبلر
 كما فى اكرام السالكين وارغام المارقين هم اداى
 زكاته اهل سنت دن افتراق هم احتياط ظهرده قديم
 لرنى تعبير قياوب قديم لر اوفغانده جديدار نيه چسكى
 ميق لرنى سپره، سپره آلى بيرلى قاراب احتياط ظهورنى
 اوفبيجه اوطارالر كذلك اهل حق تفسير قرانده وجوه
 الوقوف على مرادنى حفظ ايله بارالر حقايق
 اصطلاحيه لرنى حفظ ومعاظه ايله بارالر. جديدار
 آحاد ناس كلامى قبيلى بر قاراغه بر معنى بيره لرده
 قرانده خاتون فاجسون ديگان سوز يوق ديب مساوات
 دعوى قيلار.

سؤال اول نرسه جديدار تباررنى درست مى ديب
 يازغانلر ايج آلاى بواغاج آنلرجه مشروع بولادر .
 جواب اصول صوتيه نك نرسه مى ونتيجه لارى تبارر گنه
 تو گل لانكادنتناها «دين و معيشت» دفترى يازغان فتايق
 قبيعه بارده شول اصول صوتيه نتيجه لر بيدر اما عقايد
 فرقه ناجيه دن افتراق لرى قارت اماملربنك تصانيف لرى
 بوينجه فى مواضع مثلا عندنا تكوين معنى تاثير فاعل
 مختار افاده وجود بعد ان لم يكن كما قالوا العالم
 حادث كان بقدره الله تعالى بعد ان لم يكن بعريه
 زمانية وعند الفلاسفة افادة نفس الوجود واختاره
 امام المارقيه حيث قال المعتبر فى عقد الدين كون
 العالم مخلوق الله تعالى انتهى شرح عقايد نفسى ده ملا
 جلالده بومعنى قديم زمانى ايله قائلار وحشر جسمانى
 كه منكر لر فاشنك ديو بيك صريج وآحق بر ايميلارينه
 طافنسى بولوب سز كه امام دوانى بز كه امام مرجانى

ديب قالورلرندن باشقه نرسمه لرى قالمادى. كذالك صفات حقيقيه نى نفى لرنده وهلم چرا قايمو مواضع ارده اهل حق قه مخالف سواد وتسويدات مارقيه نى قبوله جديدار سزگه امام دوانى بزگه امام مرجانى ديو صراح وجهرده. ايندى ملا عبدالله افندى نك اتعاد ديگان سوزى عقايد فرقه ناجيه دن يا عقايد فرقه مارقيه. لردن تجاهل ارينه مبنى ديبهجه چاره يوق.

ابن دين محمد التونجى:

جيولش مسئله سينه دايرى

معاومدر كه روميه مسلمانارى طرفندن بعض آدملىر بوئكا قدر بر نيجه دفعه لار نورلى اورنلارده جيولشوب سياسي و دىنى احتياجانهز باينده مذاكره لار و اتفاقلار ده بولنديلر، ۱۹۰۵ نچى يل ۱۵ نچى آوغوشنده اوقا نهرنده «غوسناؤ استروؤ» پارا خودنده نيژنى ناؤ- غورودده باصالمش ۵ ماده لى قرار، هم ۱۹۰۶ نچى يل ۱۳ - ۲۳ ينوار ارده پيتر و غر اده ۲ نچى مسلمان اسپىزدى ناميله ۲۳ ماده لك قرار، وشول يل ۱۶ - ۲۱ نچى آغوستلارده نيژنوى نوؤ غورودده بولغان مشهور مكارجه اسپىزدى (۳ نچى مسلمان اسپىزدى دىب يوروتهلار) نك مشهور قرارلارى، و آننك صوگنده ۴ نچى مسلمان اسپىزدى دىب اسمله نهمش ۱۹۱۳ نچى يل ۱۵ - ۲۵ نچى ايمونلارده پيتر و غر اده بولغان و فراقسيه طرفندن اسملهب چاقرلغان ۴۰ كشيلىك جيواشنىك قرارلارى بولدى. بوندن ماعدا ۱۹۰۵ نچى يل ۱۰ نچى آپريلده قران امامى عبدالله آپانايى تحت رياستنده بولسه كيرك اوفاده اداره روحانيه اسلاميه

حقنده باصالمش جيولشنىك اوطىز امام امضا سييله باصالمش ۸۵ ماده لى پرايقت وهومى اشلىر حقنده باصاغان ۱۷ ماده لى قرارلارى، واشبولارغه ۲۴ نچى ايمونته اوفاده بگادىن جيولش علماء نك يا كى دىن الحاق قىلغان ۲۳ ماده لى قرارلارى بار. اشبولار نتيجه حقنده بولسه كيرك شول ۱۹۰۵ نچى يل هيت دينلار روحانى اشلىرى حقنده غى ۲ نچى قسم ۱۱ نچى طومغه اهل السنة والجماعة نك اورنبورغ اداره روحانيه سى حقنده باصالمش ۸۴ ماده لى فرضى پرايقت بار رومچه و مطبوعه دور.

مفتى سلطانوف بو خصوصلارده ۱۹۰۵ سنه ۱۲ نچى ماي ۲۶۸ نومبر داخله ناظرى جنابلارينه خط يازوب روحانيلر جيولشنى طرفندن اوزينه تقديم قىلانشى مذكور پرايقتنى هم شولوقنده غير روحانى خلقلار طرفندن مفتى كه تابشربلوب مينيسترلار كاميتي نى غه تقديم قىلنوى اوتغلمش دافلادنوى ز ايبسقه نى ده داخله ناظرينه يبارمش و مينيستر دىن بو پرايقت ايله دافلا- دنوى ز ايبسقه نى مسلمانلار حقنده باصالوى مفروض بولغان كيگاش مجلسينه تقديم قىلارون اوتنمشدر. اوز طرفندن ده بو اوتنچلر نك مسلمانلار اوچون ده چندان حاجتلى بولغانلغىن مگر اوز طرفندن بو پرايقت و دافلادنوى ز ايبسقه نك معقول كورلمگان بعض اورنلرى بارلغىن بيان قىلوب يازمشدر بونلردىن باشقه داخله ناظرى رخصتيله اوقا ولايتى نك باشقر دؤولوصت لرى نك صايلاب يبارمش رسمى و كىل لرى نك ۱۹۰۵ نچى يل اوفاده ۲۲ - ۲۳ - ۲۵ ايمونلارده شاكر مخدوم طوقايى تحت رياستنده باصالمش جيولشلىر نده مسلمان دىنى اشلىرى حقنده، ۸۷ ماده لى، هومى اشلىر حقده بكرمى ماده لى قرارلارى بار. بو قرارلارغه اوقا ولايتى آخوند و اماملر ندىن ۷۱ و كىل امضا قىلوب هم شول ولايه و كىل لرى ندىن بىك كوب كشى امضا قىلشدر.

مذکور اسپیژد و جیوایش لاردن پیظر و غیر ادمکار چه ده ۱۹۰۵ نچی یل و ۱۹۰۶ نچی یل یاصالغان اسپزدلر عبد الرشید افندی ابراهیمف نك باشلاب تشبث قباووی، حرکت و اجتهادی سایه سنده و مکار جه اسپیزدی آنك آغان رخصتی ایله یاصالامشدر. ۱۹۱۴ نچی یلغی پیطر و غراد جیولشی ایسه تفکیلی چاقرووی ایله جیوالغان کچکنه مجلسدن عبارتدر. اوفاجیولشیلر ندن عمومی بولغانی شول زمان عمومی اشلر حقتک تفکر اتنی لازم کورگان علمائک مفتی سلطانونف مصاحتی ایله بولغان جیولشیلری بولوب، ایکنچی سی اوفالایتینه خاص آلورنک جیولشیلر. بونلر نك قرارلری آراسنده تفصیل محاکمه یورتوب قاپوسن آغا قویو وقاپوسندن قاپو ماده لرن توشرو یا که آرندرو مسئله لرن مطالعه ایچون بیک جدی تفکرات و کوب کشینک رأیلری حاجتدر. شونیده اعتبارغه آلورغه کیرا کدر که بزده بولغان جیولشیلر اکثر یا بعض کشیلر نك ناعثیری و حاضر له مش ماتیر یال لری سایه سنده وجود که کیامش و شونلرغه بنا قیلوب قرارلر یاصالامشدر. لکن بونک ایله گنه بعض کشیلر نك تحت ناعثیرنده قالدیلر دیب عاماء و معتبر ان فی عیب قیلور حال یوق. چونکه اهل اسلام آراسنده عمومی هیچ بر تر نیلی اجتماعی اتحاد و تشکلات بولمغانلقدن بو اسپیزدلره مقدمدن بتون افکار عامه نك حاضر له نوب بار ماغان و جیولغاندن صوکرده مذاکره ایچون رخصت قیلنمش مدتک آزلغن اعتبارغه آلوب مقدا حاضر له نوب دافلادلر یاصاب کیلگان کشیلر نك فکر لرینه تابع بواوبراق حرکتلر قیلورغه تیوشلی کورلگاندر، اجتماعی و سیاسی تریبه ده کوب آرتده قالمش روسیه مسلمانلر نده غنه توکل بلکه باشقه ارده ده بو اشلر شولای بولوب کیلر. خصوصاً ۱۹۰۵ - ۱۹۰۶ نچی یللارده سیاست تدبیر لرینک یالسکز الفیاسن

اوقودیفمنز وقتلر بولوب ممالکته زده سیاسی حرکتلر ده مخصوص یولغه کروب بتما گان وقتلر بولغانلقدن اول وقتده غی قرارلر بتون افکار عامه نك تر جماتی بولودن بیگراک آغه چقغان حرکتلر نك عامه نی اوستراو و طارتوب آلوب بارو ایچون یاصالغان یوللر ندن عبارتدر.

کیلک ۱۹۱۴ نچی یل اییونده پیطر و غرادده یاصالامش ۴۰ کشینک جیولشیلرینه. بو خصوصده جیولشقه اشتراک ایتوچی که سنه لرنک فکر لری و شول زمان مطبوعاتده یازلامش سوزلر ملاحظه ایچون مهم ماتیر یال لر بولاچغندن جیولشقه ایک یاقن طورغان «ایل» غزته سندن بعض خبرلرنی نقل ایتمک ضرور کوریلر. مذکور «ایل» نك ۱۹۱۴ سنه ۱۷ نچی اییون تاریخلی ۳۱ نومیرده یازدیغنه کوره «ایل» مخبری لیب افندی جیولشقه دعوت قیلنوب اورنبور. غدن بارغان رضاء الدین حضرتکه شویله سؤال بیره: «قاضی حضرت ایندی اورنبور غلبیلر بیک طولی حاضر الک بر له سزنی اوز اتقانلردر»؟ اوشبو سؤالگه ر ضافاضی بویله جواب بیره: «مین اورنبور غدن صایلانوب کیلادم اوزمگنه چافر یابوب کیلدم شوکاکوره میندن اورنبورغ دیپوتاتی شیکلی ایتوب صوراشورغه یول یوق. حاضر الک مسئله سینه کیلسه ک مینم قولمده نه لایحه ونده دافلاد باردر. ذاناً چاقرلغان ۳۵ مسافرنک هر قاپوسینک بر توسلی قوراللانوب کیلورلرینه مین اوزم خلافتن، ایسکیدن حاضر لنگان نیتدر لایحه و دافلادلریمز اوستنه نافی بر ۳۵ دافلاد و لایحه حاضر لنگان بولسه اون کونلک بوچونم زده شولارنی اوقوب چغارغده اولگور مایه چکنز، قران غزته لری هر مسافرنک بر نرسه حاضر له ب کیلورلرینه تکلیف ایتکان بولسه ارده میثا فالسه هر مسافر اولگی لایحه و دافلادلر بر له تانش بولوب یانگز کیره کسزارن

توشروب، بولورغە توشلىپلارن قوشارلق بىر حاضرلك بىرلە كىيىسەلر بىك بىخىشى بولاچقدىر. اول وقت آزارق سويلاشوب فكرار مەزنى آاشوب بىرەر توراي قاراغە كىلرگە مەساعىدەن بولور ايدى دىب بلەم. آخرى وار محمد عبدالحى الميىدىكى

تورلى خىبرلار:

انا لله انا اليه راجعون

برى اويازى كوبياز ۋولسى فاضل الشىخ داملا عالم جان بن محمدجان حضرتلارى اوشبو ۱۹۱۶ سنە ۸ نچى ايووندا وفات اولوب ۹ نچى ايوون پنجشەنبە كون كوب علماء جەم اولنوب مەكگا قىربىمەت حضورنەك بىوك احترام اوزرە دفن قىلىندى. وفاتى وقتندە ۵۶ نچى ياشندە اولوب غايەت آچىق بوزلى، هر كەمگە خىر خواشرىمەت نەك خادىمى ايدى علم ظاهرده علامە تفتارانى زهد و تقوى دە اويىس القرنى ايدى استاذىم مرحوم رحمة الله عليه حضرتلارى كىك كوكللى بىك صبرلى، وقارلى توغرى، و اخلاق ايله هر كەم نەك خاطرلى قىرماز ايدى. هر كەمنى بىر تىگىز كورروب مەرنەك بىر او نەك خاطر ن قالدررداى سوز ايتدكنى بىن بلەمايەن. هم زمانە احوالندن كوب معاوماتلى ايدى. نىندايىنگە كىشى سوز سويلەسە آنەك سوزىنى طكلاپ كندوسى تىجاهل ايدردى. محترم مرحوم استاذىم حضرت ايكى قانانلى بىر فاضل عالم نەك ضىباع ايدى سەندىن نەهايت درجە دە مكدرو متاعسى اولدم مەدەن آرتغراق بىكنا تصويرى قابل اولمايان درجە دە آغر تاثير ايتدى. مەمە شاگرد احبا واقراننى يتىم قالدردى. (موت عالم موت عالم) كلام مەنى لارنىك افتضال سەنچە بىلكە بتون عالم يتىم قالدى. باخصوص بىز نەك اوشبو ايلار مەز بىحق عامادىن مەروم قىلدىلار. مرحوم رحمة الله عليه بتون مەرنى خادىم شرىمەت اولوب تدرىس و تەللىم دە اوزدردى. كندوسى دنيايە هېچ بىر وقت مېل قىلمادى دنيا سىنىك قىسقى زمانارندە دورە بىش مدرسەنى كندى جىبىندىن

تربىيە ايدى ايدى. مرحوم حضرت: دنيا تابع اول مەنوعنى آدىن قىلورغە كىرك تابع اولان نرسە كندوسى كىلور اول دىر ايدى. هم رىا ايله ايتەنگان ايمىش باروب ضرغەنە دواتارە مسالك اولدى هم دوات اچندە دنيا دن كوچدى اوچ مرتبە حجغە باردى اولىكى حج سفرى ۱۹۰۲ نچى سنە دە اولوب استانبول لىدە حسن حلى و مەدەنىيە منورە دە ابراهيم العزىنوى حضرتلارىنىك صەبئە دە اولوب ابراهيم العزىنوى حضرتلارىدىن مەاذون ايدى. الشىخ زىن الله حضرتندن هم مەاذون ايدى. صوئقى حج لارى ۱۹۰۷ نچى ۱۹۱۱ نچى سنە لردە اولسە كىرك تارىخ لارنى باز مغانەن شاگرد. لارندن يازغان اولسە تصويب ايدىلار. كندوسى شاعر ايدى عربى و توركى منظوم و منثور اثرلارى كوبدى شەرت سويەدكنىن طبع ايتدىمىيە اهمىت وىر مادى «زىيارە العيون» نام منظوم بىر اثرنى نازانغە اون بىر ۱۲ سنە ار مقدم بىارگان ايدى كمگە بىبار دكنى ونى ايچون نشر ايدىلار ونى بلەمادىم «دين و معيشت» مجلە. سىنە كوب مقاله وردىه يازدى. سىمانى حضرتلارى توغرى و سەندە منظوم مرثىيە هم يازغان ايدى اثبات طرىقت غصوصەندە عربى بىر رسالەسى حاضر بىنم قولمىدە در بى نظىر كاتىب ايدى شرىمەت سىزارە قىلچ و سونگو ايدى. اوزى وطن اصىلسى بىرى اويازى ايسكى بالطاچ ۋولسى توشقىر اولى اولوب سويلاوينە بىئە ۱۱ - ۱۲ ياشلارنىدە قدر شول توشقىر اولنەك احمد فائىز حضرتندە شرح ملايە قدر اوقەش. احمد فائىز حضرتلارىنىك ترجمە حالى بلەمايەرم هم حضرتندە دە تفصىللەب صورامانغان مەن شولاي بيت هر نرسە اوزب كىتكاچ او كندىرە صگرە اشتندى قىر بەسەك داملا رضوان بىن اسدالله حضرتلارىنىك مدرسە سەندە متفنىن اولوب چقىشدر. مرحوم رضوان حضرت زىيادە مدح ايدى اولمش مەدەندە مرحوم حضرت كوب وقت بىن اوزم ملا عالم جاندىن بەض بىر شىلارى استفادە قىلدىم دېر ايشەش. هر فندە متبەج عالم ايدى باخصوص لغت

واصولده بي نظير ايدى سوزده تكلف سز ايدى حتى بلمگان كشي بو بر ارقمغان كشي ديب حساب ايدى ايدى، هر شي اوزم نك باشه دتلى برلن گنه آچيق آكلانوب سوبلار ايدى، عائله محترمه اري رفيقه سى اوچ مخدوم اوچ مخدومه سى قالدى توغرى سوزلى بو باي ديب باش ايه تورغان توگل ايدى. فقيراره شفقتلى نصيحتلى ايدى آزغنه وقت اچنده كوبشاكرد و امام لر چقاردى كورلر طريقتغه داخل اولوب توفيق طابدى، خلاصه بزم روسيه ده وبالخاصه علما قحط اغى اولان برى اديازنده برنجى عالم اولوب آچيق ايكي قاناتلى منكر عالمم ايدى شوشندى ذاتار غه احتياجهز بيك زور بولغان اوستنه صانلارى ده بيك معدود بلكه بزم برى ده بوق بولغانلقدن بز گه آغر تاثير ايدى. آنك فقدان ابديسى قلمزده تزاماسلك درجه هر جراحت قالدردى. شسونك اچون اوشبو الوغ خسرت كه دوچار اولان آنك عائله كرديده سى گنه توگل وشاگردلرى گنه توگل بتون افران واحبا اوشبو ضياع البمدن طولاي هر دائم اسفناك اولوب روحينه فاتحه ديهر ك طبيعي بارلق كوچمز ابلدن كوز ياشى توگار گنه مجبور بولناچق مز. بونك ايله برابر مرحوم رحمة الله عليه نك عائله محترم ارينك بو كونگى كونده چيكسز قايقو و حسرتلرينه چن قلمدن اشراك ايدوب بيان تعزیه ايك من جناب حق همه سينه وهمه مز گه صبر جميل احسان ايله سون و مرحوم نك روحيني شاد و اوزيتي جنده فيلسون و مخدوم لرى اوزينه خيرلى خاف بولسون لر. آمين اوتاشده امام ملا شعيان اسماعيل

مفتى حضرت

مفتى حضرت بايزيدى جنابلرى حقنده مخبرلره نك يازولارينه كوره، ايبون ۲۱ نده مفتى حضرت جنابلرى پادشاه اعظم حضرتلرينك زوجه معظمه اري آليكساندرا فيودروونا حاضر نلرينه تسارسكى سيلوده تقديم ايديلوب

سر ايلرنده گوزهل قبول اولنوشلاره. تقديم وقتنده آليكساندرا فيودروونا حضرتلرى ايل امضالانغان رسم ايلان مفتى حضرتلرى تلطيف ايتمش. واقز الدين توشكاج پريدورنى ايكپداش حاضر ايكان. سرايده مفتى حضرتكه چاي تقديم ايدلگان بولاسده روزه بولو سببلى اول هر متگه اهتدار بيان ايتگان.

آندن صوك مفتى حضرت جنابلرى باش ناظر غه معين ارينه همده عسكريه نساظرينه تقديم ايدوب قبول ايدلگان لر.

مفتى حضرت جنابلرى اوكتابر چيسلارنده هر دويز به لر گه امام صورانغان بولغان ماي آينده بو سوال قبول ايديلوب عمل گه قويلور غه باشلانغان. حاضرده برنجى مرتبه ده مدرس لك شهادتنامه سيله روسچ شهادتنامه آلوچيلر، ايكنجى مرتبه ده مدرس فقط غه شهادتنامه آلغانلر اوچنجى مرتبه ده خطيب لغه امتحان قیلانغان اولده بولماسه امام و معلم لك شهادتنامه سى آلغانلر بارتیب تصديق ايديله چك لردر.

اوپا سوداگيرلرندن حسن افندي نك شولوق مفتى حضرت اوتنونچه نفى بلد قرارى توقناتولوب پاكاندن نفتيش ايدلور گه بولغان. مكن مرتبه جزاسينى يكله يتور گه بولغانلر.

ايناروديسلرني مدافعه خده تينه چاقرو حقنده پيتروغراد - (رسمى ۶ ايبول) مملكتده گى ايناروديسلردن صوغش ميدانى رايوننده مدافعه تشكيلاتى اشله تو ووطن صافلاو بولنده باشقه تورلى خدمتلر قیلدرو حقنده ۲۵ نچى ايبونده پادشاه حضر - تارينك مخصوص فرمانى بولدى مذکور خدمتلرني اوتتو اچون مملكتده گى ايناروديسلر نك ۱۹ پاشدن ۳۳ گه قدر اير ذاتلرى چاقولا: ۱) آسترخان گوبرنساسى، سپيرنك همه گوبرنا و اوپلستلرندن، پريهورسكوى

آمور، قاجانقە، ساخالين اوبلاستلار ندىن (تيك براداجى
 (پاش باشداق) اينار و ديسار امىنا قىلينا). ۲) سربىنى
 فاليم، وير خويان و يلووى يا قوت اوبلاستلار ندىن، طورو-
 خان، باغوچان آندىلينيەلر ندىن، ينيىسەي، گوبورنا
 و اوباز ندىن، تابور آندىلينيەلر ندىن، طوم گوبورنا
 و اوباز ندىن بىر بزوۋسكى، سورغوت اوباز ندىن،
 طابول گوبورنا ندىن؛ ۳) سردريا، فرغانە، سەرقەند
 آقەولا، سىمپالات، سىمپورچىنسكى، اورال، طورغاي،
 زاقاسپى اوبلاستلار ندىن؛ ۴) تىر، قوبان، زا قاقازيا
 اوبلاستلار نىڭغى مسلمانلار دن (عسكرك اوتى طورغان
 مسلمان آسە تىن ھەم عسكرك لىكىن مەغو تورك و كوردلار
 مستىنا). صوخوم اوقر و غەنە بىزىدى، اينگىلايىد، خرىستيان
 بو بخارىتسار، استاور و پول گوبورنا نىڭغى اينار و ديسار.

آپالچىنلارنى عسكەرگە چاقرو حەققىدە فرماتى عالي
 پىتر و غراد - (۶ ايدول) حكومت سىناتىنە فرمان
 عالي: زاپاص و فرونتنىڭ آرت باغنىغى فرەلارنى
 طوترو ھەم صحىبە فرەلارن مېنو نىت لار بلەن كوچەيتونى
 لازم طاوب مەكەننىڭ ھەم گوبورنا، اوبلاست و غرادا-
 ناچالستو القار ندىن عسكەر صفىنە چاقورغە امر قىلامز:
 ۱) ايكنچى رازرەد آپالچىنلار دن ۱۹۱۶ نچى
 يىل دن ۱۹۰۱ نچى يىل قىلغە، حدلى (۱۹۰۱ نچى يىل قىلغە
 كەرە)؛ ۲) مېنو نىت مەھبەتە بولغان ۲ نچى رازرەد
 آپالچىنلار دن ۱۹۱۶ نچى يىل دن ۱۹۰۱ نچى يىل قىلغە
 حدلى؛ ۳) ۱ نچى رازرەد آپالچىنلار دن ۱۹۱۶ نچى
 يىل دن ۱۸۹۳ نچى يىل قىلغە حدلى (۱۸۹۳ نچى يىل قىلغە
 كەرە)؛ ۴) مېنو نىت مەھبەتە بولغان ۱ نچى رازرەد
 آپالچىنلار دن ۱۹۱۶ نچى يىل دن ۱۸۹۳ نچى يىل قىلغە حدلى،
 بولار نىڭ ھەم سېنەدە چاقار لوزنىڭ بىر نچى كونى ۱۵
 نچى ايدول گە تەيىن قىلينا.
 حكومت سىناتى اوشبونى ەمەلگە قويو حەققىدە تېوشلى
 تەبىر لارنى قىلاچقىر.

آصل نىسەسەنە پادشاھ، ھىزرتلارنىڭ اوزقولى بلەن «نىقولاي»
 ەيىب امضا قىلغان.

تقرىض

اعز اكرم فاضل محترم ھىزە آخوند ھىزرتىزنىڭ
 «تنبيه الغيبى و تدبير الدين فى ابطال التدبير الدينى»
 اسم او رسالەسىنى كوروب اولدىن آخرىنەچە مطالعە
 قىلار بىز چەقوب مەككە محترم افندىگە بىك چوقق آفرىنلار
 اوقوب بىك كوب خىر دعاملار قىلار بىك قالدەم بىك يىغشى
 بولغان ايكن ضياءالدين الكمالى نى اگرددە اورون
 طابىسە بىر تىشكىنە كرتلىك درجەدە بولغان ايكن
 رحمة افندى شولاي كىرك اول. الھى رېم ەمىر عزىز
 لرىكزە بىر كات بىرورب ھەمىشە شول دىگنە جىنايەت قىلار-
 چىلارنى ابطال وردىە بازو ايلان مشغول بولماقكزنى
 رېم ميسر و موفىق ايلسون آمىن بامەين بەرمە
 سىد العالمىن. الھى علماء دىن گە كوزلارن آچارغە بىك
 وقت شولاي ردىەلر بولغالاب طورسە انشاء اللہ تعالى
 طامرلرىنە بالطە چابوا ماسەدە تىراك آغاچلرىنە بالطە
 چابولغان بولور بارا بارا بلەكە طامرىنەدە بالطە
 چابولور ھىر نىچەك بولسەدە تىك ياطماو وبو ادبىزلارە
 ادب بىرو بولارنى اويغاطور بىر نچى درجە لازم
 و ضرور اشدر بونى ھەمەلر بولدى ايكن بوقدر از
 زمان ايچندە خلقەنز شولقدر اوزگار دىكە، ھىچدە
 تەجىب قىلماز سزلىق مەكەن دىگىلر. دىن دىانە جەھتەدىن
 اوزگارگان نرسەلرنى صاناب قاراساڭ ھىران و سرگر-
 دان بولساڭ ھىدى حسابى بوقدر ئەلى كىيوم صالح نىڭ
 اوزگاروى ئەلى اخلاقەزنىڭ اوزگاروى ئەلى نەماز روزە
 كىي بىوك عبادەت ئەلى باشقە دىانە اشلر مەزنىڭ اوزگاروى
 بار دەھىدانلار بولار ايسە اوز ماس توكانماس بىر آورودر
 بوزارنىڭ دواسى ايسە شول اوزلوك سىز ردىەلر بازوب
 طورماقدر البتە بو اش اعضالرى سلامت بولوب
 صحتە و عافىتەدە اولغان اقدار لو ەلمەلر مەزنىڭ ھەم سىنە
 فرض اولغان ايڭ كركلى بىر اش ايسە كىدە شىبەھ
 بوقدر اقدارى بولغان ەلمەلر مەزنىڭ ھىچ بىرىسى
 انشاء اللہ تعالى بوبابىسەدە مساهلە قىلمازلر بلەكە ھىر
 قايلولرى قوللار ندىن كىلگان قدرلى سەي و اجتھاد
 ايدىلار دىو ھىسن ظن قىلار بىكە .

امام محمد صادق العثماني

خارجی خبرلر

مکه شریفی

مکه شریفی استقلال اعلان اینکاج اول تورکیه حکومتی طرفندن عزل ایتلگان ایدی آنک اور نینه علی حیدر پاشا تبعین ایداب استانبول دن آناتولی بولی برلن مخصوص عسکری هیئت ایلن حجازغه اوزاتلغان هیئت آراسینک بر نیچه نیهس لرده بار ایکان.

سلانیک فرونتنده

ؤیانه دن بیرلگان خبرلره کوره حاضر سلانیک فرونتنده بیک کوب نیهس عسکرلری «نیش» آرقلی ییارله باشلاغانلر. بر نیچه وقتلر مقدم یونان قرالی «سلانیک» ده بولغار عسکر یگنه صوغشامون بو وقت بی طرفی دولت لار منفعتینه ضرر کیله بونده نیهس عسکریده بولسون» دیب گیرمانیغه مراجعت اینکان بولغان، بوقارغی مسئله شول مراجعت نتیجه سی دیب یازالر.

اسیرلر حقنده

غزیتلرده یازلدغینه کوره آفستریه گیرمانیه اشتابلری غالبتسیبه فرونتنده بز گه توشکان اسیرلر صانی ۲۶۶ مگ بولوینی تکذیب ایتلر ایش بوقدر عسکر روس کوچنه قارشی قویلغان عسکر حسابنه مقابل کیله یازا دیار شولای ایتوب دشمان لار اوز مهلکت لرینده فرونتده غی او کفایسز حالنی باشروب طارانورغه ایتلر ایکان. حالبوکه بز نک قولده مذکور اسیرلر ننگ باراغی قطع.

روس نیهس آراسنده

ریغا فرونتلرنده صوغش لار قزو دوام ایتله. گنیرال صاخروف عسکرلرینک نهرمانلقاری آراسنده ایبول ۳ نده ژالین فرونتنده ۱۳ مگ قدر اسیرلر ۳۰ طوب قواغه آلتغان

بو طوبلار دن بعضی لر لیپا نهری ننگ جنوب قسمنده

دشمان غه اوط یاودر فائده استعمال ایتلگانلر. استاخردنهری بوینده دشمان عسکرلرینک تجاوزاری کوب وقت اوزارینه ضرر برلن نتیجه لندهلر. دشمان بو فرونتلر ننگ همه سنده کوب یادره وطوب استعمال ایتله.

فرانسوز نیهس آراسنده

شاپانی فرونتنده فرانسوزلر نیهس یازیتسیبه لرندن بر قسمن قایتاروب آلورغه موفق بولغانلر قواغه اسیرلرده اسکگان. لاتارینگیده نیهس لار فرانسوز ترانشیلرین آلتغان بولغانلر لکن دفع ایدلگانلر. ماآس نهری شوقنده صوویل فورطی رایوننده طوب صوغشاری دوام ایتله. ۳ نچی ایبولده فرانسوزلر غه توشکان اسیرلر حسابی ایکی مگ گه یتکان. ماآس ننگ غربنده نیهس لار ۳۰۴ تیه گه کینهت هجروم یاصاغان بولسه لرده موفقیتم کوره آلتغانلر.

اورنبورغ خبرلری

مسلمان قبرنده قارایم

یاقن آراده اورنبورغ ننگ مسلمان زیارتینه بر قارایم نی-تمه کیچی پیگت نی کو مگانلر. بواشکه زیارت پاپوچیتلستو اسینک نظر دقت لرینی جلب ایتو بران حاضر گه کفایه لنده ز آلا بواشنگ اصلن بلوب، خرسیتیان لار هم بهودیلر مزارت لرینه قبول ایدلماگان برلاشه نی نی اوچون مسلمانلر مقبره سینده کومدر دیلر ایکان؟ اول اش که متجاسر تانارلر نی صودقه بیروب هم اول قارایم لاشه سیننی مسلمان زیارتندن چقارتدرو لازم در. هم پاپوچیتلستو بو خصوصده غی فکرلر نی مطبوعات محلبه آرقلی اهالی گه بلدر ب تورسه ایدی.

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینیف.

Издатель Мухамедвалий Хусайновъ

ناشری علام الدین خان اسلامف.

Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ.

Тип. журнала "Динъ ва Мгишетъ" Оренбургъ

۱۹۱۶ نیچی یل اوچون

دوامی

دینی، ادبی، علمی سیاسی و اقتصادی «دین و معیشت» مجله سینہ ابونہ دفتری آچلدی. دین و معیشت» مجله سی اوتکان سنہ لردہ نی اهل قلم نك اشترانگی ایله، اولده نی کبک هفته گه بر، یلغه ۵۰ نسخه نشر اولنوب، محترم دینمز و آنک اهلنی حمایه یولنده دوام

«دین و معیشت» مجله سنده اولگی سنہ لردہ لگی نبی مشنر یلر طرفندن صورالغان علمی دینی و فقہی مسئله لرگه شرع شریفکه موافق جوابلر بیرله چکن در (مجله نك باصیله باشلاغان کونندن شوشی کوننگه قدر ۳۰۰۰ دن زیاده مسئله صورالوب، بار سینهدده شرع شریفکه موافق جواب بیرلشدن.) «دین و معیشت» مجله سی وطنمز نك مشهور و مقدر عالم لری طرفندن یازلغان دینی و ادبی مقاله لری ایله زینت لنوی ایله بر ابر، آنده عرض شخصیه دن عاری اهل سنت و الجماعت مذهبنی ترویج ایله یازلغان باشقه مقاله لری هم درج ایتمه چکلردن.

«دین و معیشت» مجله سنده بویل دینی و ادبی مقاله لردن باشقه اورننك یتوینه قاراب اقتصادی، طبی و اول خواجه لغنه دائر مقاله لرهم درج ایتمه چکلردن «دین و معیشت» مجله سی اوزیننك ۸ یللق دوامنده، هربر مسلمان عائله سی اوچون کیره کلمی مجله ایدکن بیک یخشی بلسردی. شوگا کوره اول مسلمانلر آراسنده کوب تارالورغه تیموشلی: آتی اولکانلر اوقوب دینی معلوماتلرون آرتدراچقلمر، یاشلر اوقوب روحلرینه و آخر تلدری اوچون فائده لی آرزق آلاچقلمر.

«دین و معیشت» مجله سینہ مشهور عالم لرمز، امام و مدرس لرمز همده ملالرمز قاتناشالر

۱۹۱۶ سنه اوچون

ابونہ حقی

اورنبورغ، رچیت شهر لورگه:

یلغه- ۵ سوم ۵۰

یارتی یلغه- ۳ سوم

۳- آیه- ۱ سوم ۵۰

پیریؤود همده پاصیلکه لر اوچون ادریس:

«Динъ ва Магшеть» Оренбургъ, Контора журн.

نیلیگرام اوچون: Оренбургъ, Магшеть.

یلندنده کیم گ یازلماوچی شا کردارگه ۵ سوم

۱۹۱۶ سنه دوامی اوچون ابونہ دفتری آچن

منهاج الدين شرف الدين

غازدى: اورنبورغده قرانسكرى رهنده تالچوقغه قارشى.

۱۳۳ نچى نومرلرده. اسكلادمز نيكالابوفسكى اورامدهنى اوز بورطزده. سودامز اوپتاواى هم واقلاپ
 مر وقت كوب زاپاص ايلان بولوب طور مقده. مسلمانلرغه مخصوص غايت يىغشى مالار چيىك، ايدىك، شىبلىت
 كوش، كالوش، باشواق، نوفلى، اسكر اخوتكه هم چواكه ار هر نورلى وار شاوسكى، همسكووسكى، كون آياق
 كيوم لرى هر فابريكدن ريزينوى كالوش لى هر فابريكدن جلى بورچنى هم كيوز آياق كيوم لرى هر فاصونده
 قله كول هم ياكما مانير جهك بور كلر چن هم كوك اجى ايلان اشلانگان باكما مانير غايت مودنى فالقانى لى هر
 مورنده غايت مودنى كلاپوش لى هر تومده اسلامبول هم وار شاو فوس لرى سىرى جون فوطالوق لى چالما
 نمازاق، سولنگى، دستمال، اش باولق، كاراوت جيمى آياق چرناوى پاطوس هم چالما يافو لى لى هر فابريك
 يكدن جلى كولماك جلى اديال لى باقر، جيز، نيكلر اولى هم مايلروانى نهغابلر سفر اوچون چيادان هم ساكوا
 بازلر وغيرى كوب نورلى مال لى. مذكور مال لى هر قابوسن ضرر اسكيدكه ايلان اجى قولدىن االغانلقدن
 كوبراگن اوزمز زاكاز بيروب اشلانكانلقدن اش باشنده فوتمزنى صرف قىلوب اوزمز طور غايتلى سىبلى هر
 قابسى كانفورينت لى مز مالينه قاراغانده هر جهندن ارطى بهاسى غايت ارزان چيت شهرىن صور اوچى مخترم
 مشربلرگه صومنه ۲۵ نين زادانكه ايلان پوچنه ياكه كانتور ارقلى توقسىز نالوز قلوب بىرهمز. پر اووز حقى
 مشربلدىن نالوزسى بىرلى. ماركسىز خطقه جواب قايتار لى.

اوريس: Оренбургъ; магазинъ М. Шарафудинова.

باصلوب هلاكت كه قارشى دورتنچى آدوم چقى:

مندرجسى:

ايسرتكچ اچوچى نك عاليسينه كيلگان ضرر لى و آنك وارداتى عمل واشتك فعاليتى نك كيموى، اچوچى نك اول هم
 كورشرينه زيمستو او شهر كاصه لرينه وعموما خلقغه تيگان ضرر لى، اچوچى لى خزينه وچكوت كه ضرر لى، آلاز نك حنايت لى،
 آلاز حقد، اولان صودلر نك عجيب نتيجه لى، محبوس لى ار اسينده تورمده كويى اچوچى لى بارلغى، اچوچى لى اوچون بالينيسده
 توتولغان راسخودلر وغير لى... بهاسى ۱۵ نين پوچنه هصار قيله ۱۷ تين.

هلاكت كه قارشى ايكنچى آدوم (۲ لچى طبعى)

تماكونك استعمال ايدك باشلاو تاريخى و آنك اسيندهنى اختلاف، شول عصرده قهلمانك تماكى حقد، سويلا كان ضرر لى
 تهاكى نك حكى و آنك بلك ايدكى، حرمين مغرب زين سودانغه تارالوى، دين عقل بدنكه، مال عرضغه ضررى.
 كوزم ضررى، امام شرنبلال نك تماكو حقدنى سوز لى تماكو تار توچى قه نمازده اويو مكاروهلغى، تماكو دن آورو لى پيدا بولوى
 جالينوس حكيم نك سوزى و آنك وصيتى، فقها سوز لى حكيم ابن سينا نك سوزى، حجاز امام لى سوزى، تماكى نك جسم كه تاثيرى هضه كه
 ضررى، تماكو تار توچى امام لى، تماكو نك داخ (هى) كه ضررى، تماكى نك خبث ايدكى، ضررى نرسهنى استعمال حرام ايدكى
 تماكو حقد، حنفى مالكى شافعى حنبلى مفتى، ياك بىدگان حواب لى وغير لى.
 بهاسى ۱۲ پوچنه ايلان ۱۴

هلاكت كه قارشى اوچنچى آدوم

اوچنچى آدوم روس محرارونيك و مشهور پروفيسر لى نك صوگفى نشريات و تاليفات لى ندىن چوپلان ب
 قاتارچه غه ترجمه ايدلدى، مندرجاتى: قولماقلى اچمىكلر و انلر نك تركى هم تاثير و ضرر لى،
 اسپيرتلى اچمىكلر نك تركى و ايسرتو كيفيتارى ارانى بوعلرى، القافول اعضالرغه نيچك تاثير
 ايتنه؟ و نيچك بدنكه ضعف لك كيتره؟ ارانى نك قارنغه تاثيرى، ارانى نك باورغه تاثيرى، بيورمه
 ضررى، اسپيرتنك قان حر كتنه تاثيرى، ارانى نك اوپكه كه تاثيرى، اسپيرتنك ظاهر لى رغه تاثيرى،
 وهى كه تاثيرى، اچوسببلى كشينك عقل- سز لنوى فرانسىيه پروايسسرا رينك سوز لى، طالستوى
 و نيقراسق شعر لى، اچكان كشينى دوالو روشى، اچكان كشى نك حيات و معيشتى روس تورك
 حجاز بهسند، روس باپون حجاز بهسند، اچوسببلى قرلوجى لى و غير لى... بهاسى ۷ پوچنه ايله ۱۰